

PASITÊWIN KASKÂPAHTÊWIN

101

Pasitêwin kaskâpahtêwin êkwa ki-miywâyawin

Kiskêyihta tânisi isi ta-nâkatêyimisoyin ohci pasitêwin kaskâpahtêwin.

Pasitêwin kaskâpahtêwin êkwa misiwanâcihcikêwin tahtahkwâw

Pîhci Kânata, pasitêwina mitoni ta-kî-yahkipitam sâpoyowêwin misiwanâcihcikêwin tahtahkwâw. Pasitêwin kaskâpahtêwin êwako ka-nayihtakwahk kikinikêwin ohci pahkitêwâpoy, pihkwa, êkwa nipiy pîkisêwin ka-ihkôhk:

- askîwi-pimiy
- piscipowiw pahkitêwâpoy
- maskihkîwâpowân pahkitêwâpoy
- namôy kîhkâmâkwan pahkitêwâpoy
- pahkitêwâpoya
- pihkwa (PM_{2.5})

Êwako ôhi pihkwa (PM_{2.5}), namôy wâpahtam ayisiyiniw, êkwânima pihtikwêpayin atami ohpanihk mîna mihko êyapi. Ôhi pihkwa êkwânihci kihci âhkosihiwêwina ohci pasitêwin kaskâpahtêwin.

Namôy kêhcinahowin ohci iyikohk pêyâhtak tahtahkwâw nakiskamowin kiki mistai ôhi misiwanâcihcikêwina. Ôma itwêtakan êwako kaskâpahtêwin ta-kî-mâkohtâw ki-miywâyawin kiyam kîspin apsîs piko tahtahkwâw. Ispîhk kaskâpahtêwin tahtahkwâw sôhkêpayin, ki-miywâyawin âstâsiwin ta-kî-sôhkêpayin. Sâpoyowêwin iyikohtawin ta-kî-âciwinikâtêw kiyam kîspin êka ê-wâpahtamin ahpô ki-pasôn kaskâpahtêwin.

Môsihowina ohci ka-nôkohisôstam kaskâpahtêwin

Niyaman mîna nawaciko iyinito môsihowina ohci nôkohisôstamowin kaskâpahtêwin kikinikâtêw:

- têtistikwânêwin
- niyaman ostostotamowin
- ohcikawitêyikomêwin
- pasakwatâmowin
- iskîsikwa, mikot êkwa mikohtaskway mâyimahcihowin

Ôhi mâyamahcihowin ta-kî-mâna paminikâtêwa êka kîkway nanâtawihiwêwin.

Nawac ayiman mâyamahcihowin asici:

- kîskwêyâpamowin
- têtâskikanêwin
- nawac ayiman ostostotamowin
- âyiman yêhêwin
- sihciyêhêwin (asici êka kwayask yêhêwin)
- mitêh pahkahokowin (êka kwayask mitêh pahkahokow)

Kîspin ki-ayân piko tânihi ôhi môsihowina, pîkiskwâta maskihkîwiiniw ahpô natona sêmâk nanâtawihowin. Nawac astamêhk, nakiskamowin pasitêwin kaskâpahtêwin ta-kî-nîkâkistam cîhcîpitêhêwin, nipowisiwin êkwa ahpô pôni-pimâtisiwin. Kîspin ki-itêyihtên ê-ayâyin ciyêstapâyîwin, sêwêpicikê 911 mîna natona sêmâk nanâtawihowin.

Atiht ayisiyiniw nawac ka-sôhkêpayik âstâsôwin ohci âhkosiwina ispihk ka-nôkohisôstam pasitêwin kaskâpahtêwin kikinikâsowak:

- kêhtê-ayak
- ayâwâwasow ayisiyiniw
- ayisiyiniw ka-pîhtwâw
- pêpîwiwak êkwa osk-âyak
- ayisiyiniw ka-atoskêt wayawîtimihk
- ayisiyiniw ka-kiyikawêpaycik ê-sôhkanhk wayawîtimihk sêsâwêwin
- ayisiyiniw asici âhkosiwin ahpô katohpînêwin, tâpiskôc:
 - > omanicôsimiwin
 - > sîwinikanâspinêwin
 - > ohpan ahpô mitêh âhkosowina

Kistêyihtâkwan ta-natohtamin ki-miyaw mîna aciwina ahpô nakî waskawêwina kîspin ki-môsihon.

Âciwina ki-nakiskamowin pasitêwin kaskâpahtêwin

Nawaciko isi ta-nâkatêyihhtamin ki-miywâyawin êwako ta-âciwinamin ki-nakiskamowin pasitêwin kaskâpahtêwin.

Pisiskêyihta Sâpoyowêwin Iyikohktawin Miywâyawin Tipâpêskocikan (AQHI), kihci sâpoyowêwin iyikohktawin wihtamâkêwina ahpô kotak kiskinawâcihcikâtêwina ohci kaskâpahtêwin tahtahkwâw pîhci ki-mâmawâyâwinihk. Kîspin kaskihon, mâna itota wayawîtimihk itahkamikisôwina êkwa sôhkis itahkamikisôwina. Kîspin ayiman ta-yêhêyin, naki sôskwâc.

Ayâhk pîhcâyihk mîna kipaha wâsênâmâna êkwa iskwhâtêma. Kîspin kîsowâw, turn on the sâpoyowêwin tahkiyawêhikêwin kîspin kaskihon. Kîspin êka kîkway sâpoyowêwin tahkiyawêhikêwin mîna ôsâmî kîsowâw ta-ayâhk pîhcayihk asici wâsênâmâna ka-kipahikâtêhik, natona tipiyaw tahkâyâsin ahpô kanaci sâpoyowêwin tawâwin.

Âpacîha kanaci, ayiwâkan iyikohktawin sâpoyowêwin sîkopâtinikan (tâpiskôc, HEPA) pîhci ki-sâpoyowêwin pamihcikêwin.

Ka-âpacihik apisci sâpoyowêwin kanâcihcikan ta-sîkopâtina pihkwa ohci pasitêwin kaskâpahtêwin. Kiki ayiwâk kiskêyihhtamohiwêwin ta-nawasônit apisci sâpoyowêwin kanâcihcikan êwako nahiyikohk kiki ki-nitawêyihhtamowina, kiskinawapahta ôma "[Ka-âpacihit sâpoyowêwin kanâcihcikan ta-sîkopâtina pasitêwin kaskâpahtêwin](#)" kiskêyihhtamohiwêwin.

Kîspin piko ta-ayâyin wayawîtimihk, katawa têpiskamowin otatahcikêw itowahk mihkwâkanihkâna (tâpiskôc NIOSH kêhcinâhiwêwin N95 ahpô nahiyikohk itowahk otatahcikêw) êwako namôy pakitinam sâpoyowêwin ta-sâpôpayik sâpô apisci yôhtênikâtêwina tastaw kipoton ahpisowin êkwa kihkwâkan, ta-kî-âciwinam ki-nakiskamowin isi pihkwa pîhci kaskâpahtêwin. Ôhi pihkwa mâna ka-kostatikwahkik isi miywâyawin. Mâka, otatahcikêwak namôy âciwinam nakiskamowin isi pahkitêwâpoy wayawîpinikêwina pîhci pasitêwin kaskâpahtêwin.

Kîspin piko ta-ayâyin wayawîtimihk, êkwa pisiskêyihcikêwin mâmawohkamâtowin ahpô tipiyawê maskihkîwikamik opaminikêwak. Ta-kî-mêkiwak kiskinohtahiwêwin tânisi isi ta-pisiskêyihhtamin ka-atoskêhk wayawîtimihk mêkwâc pasitêwin kaskâpahtêwin ispayiwina.

Kîspin ki-nitawêyihhtên âyiwak sîtoskâkêwin mêkwâc pasitêwin ispayiwin, kahcitinik ki-tipiyawê tipêyihcikêwak kiki kiskêyihhtamohiwêwin ohci tipiyaw kanâci sâpoyowêwin tawâwin. Mâmawâyâwinihk otôtêmiwi-kamikohk, ayamihcikêwikamik, êkwa atâwêwikamikwa ta-kî-mêkiw ayiwêpiwin ohci kaskâpahtêwin.

Kotaka itêyimowina ta-mamacihhtahk ki-miywâyawin

Nita wâpênikê kotakak ka-kanawêymicik ahpô cîki wîkiwak mîna nawac na-nêsowisiwak isi pasitêwin kaskâpahtêwin mîna kisitêwin. Tâh-têpi wâpênikê wîtapimâkanak, wîciwâkanak mîna kêhtê-ayak, âsônê êkwâniki ka-katohipinêcik.

Pisiskêyihta [ayiwâkês itotamowin](#) ta-âciwinamin pimohtatâwina pîhcâyihk sâpoyowêwin misiwanâcihcikêwin.

Ispîhk ka-pamihcikêyin, kipaha ôtâpânask wâsênâmâna mîna yôhtêna sâpoyowêwin pamihcikêwin ta-pimakotêk.

Kiki ayiwâk kiskêyihhtamohiwêwin ohci pîkiskwâtamowina êwako nisitohcikâtêw isi pasitêwin kaskâpahtêwin mîna miywâyawin, mahti kiyokê [Pasitêwin kaskâpahtêwin](#), [sâpoyowêwin iyikohktawin êkwa ki-miywâyawin](#).

Kîspin kaskâpahtêw kinwêsis:

- kakwî waskawî ispîhk ka-kaskihoyin. Kakwê miska pâyakwayahk ita asici kanaci sâpoyowêwin ta-sêsâwêyin pîhcâyihk, tâpiskôc mêtawîkamik, mâmawâyâwinihk otôtêmiwi-kamikohk ahpô kîkiwahk. Nitawâpahta ôma AQHI ta-pisiskapahtamin kiki âyiwêpiwin ohci kaskâpahtêwin ta-miskamin nahipayiwina ta-itohtêhk wayawîtimihk.
- kawîya wanikiskisi ta-pisiskêyihhtamin mâmîtonêyihcikêwin maskawâtisiwin. Namôy mâmaskaci ta-kîwâtêyimoyin, sihcêwin, kâmwâtêyihhtowin ahpô ka-pâyakohk mêkwâc ispîhk kaskâpahtêwin ispayiwin. Ka-miyo mîcisohk, iyikohk nipawin, sêsâwêwin êkwa ka-pisiskêyimoyin asici wîciwâkanak ka-kî-wîcihikon. Awiyak ka-âyimihot asici môsihowina ohci sihcêwin, pîkwêyihhtamowin ahpô kîwâtêyimowin ta-kî-natona wîcihiwêwin ohci maskihkîwiwin.